

Последна екипна среща по GUIDE: 30 месеца работа за по-силна закрила на непридружените деца

8.9.2026 - | Национална мрежа за децата

На 2 септември партньорите по европейския проект „GUIDE: Подкрепа за законни представители на непридружени деца“ се събраха за последната екипна среща, посветена на равносметката от изминалите 30 месеца, научените уроци и устойчивостта на резултатите, постигнати в рамките на проекта.

На последната екипна среща партньорите погледнаха назад към целия този път – какво е било планирано, какво е реализирано, какво е научено и кои подходи са се оказали най-ценни на практика.

Особено място в дневния ред зае разговорът за устойчивостта на резултатите от GUIDE. Защото приключването на един проект не означава край на работата.

Партньорите обсъдиха как разработените ресурси и инструменти могат да продължат да бъдат използвани, как създадените професионални мрежи могат да се развиват и как натрупаният опит може да бъде превърнат в по-дългосрочни промени в националните системи за закрила.

В този смисъл GUIDE оставя след себе си освен публикации, обучения и препоръки, също така и общност от професионалисти и организации, които споделят разбирането, че ефективната закрила на непридружените деца изисква координация, знания, ресурси и устойчиво партньорство.

Последната част от срещата беше посветена на отчетността, административните въпроси и следващите стъпки, но и на личната равносметка на партньорите. Финалната дискусия даде възможност да бъдат споделени както постиженията, така и трудностите, през които е преминал екипът.

В основата на GUIDE стои прост, но съществен въпрос: **как да гарантираме, че едно дете, което е пристигнало в Европа без родител или друг близък възрастен, няма да остане само и в системата за закрила.**

Отговорът не е една процедура или един човек. Той е в изграждането на система, в която настойниците са подготвени и подкрепени, професионалистите имат достъп до знания и ресурси, институциите работят заедно, а гласът и най-добрият интерес на детето са в центъра.

Това е и най-важният урок, който партньорите по GUIDE отнасят със себе си: силната система за закрила започва с хората, които са готови да бъдат до детето – и продължава с общността, която подкрепя тези хора.

Фокусът на GUIDE беше поставен върху една ключова, но често недостатъчно видима фигура в системата за закрила – настойника на непридруженото дете. Проектът има за цел да укрепи капацитета на настойниците и професионалистите, които ги подкрепят, както и на националните системи за настойничество, с особен фокус върху децата с увреждания и/или риск от забавяне в развитието.

През периода на проекта партньорите преминаха през множество етапи – от анализ на националните системи и идентифициране на съществуващите дефицити, през разработване на практически инструменти и обучения, до създаване на пространства за обмен между самите професионалисти.

Сред резултатите са транснационален наръчник и програма за обучение на обучители, национални наръчници, национални карти на услугите, насоки за фасилитиране на групи за споделяне, национални и европейски препоръки, както и информационни ресурси за настойници и професионалисти.

В рамките на проекта бяха проведени обучения на национално и европейско ниво, поредица от международни уебинари, кръгли маси с представители на институции и организации и Кръгове за споделяне – групи за споделяне и взаимна подкрепа, които дадоха възможност на настойници и професионалисти да говорят открито за ежедневните предизвикателства в работата си.

Именно този практически опит се превърна в една от най-ценните части на проекта. В GUIDE не ставаше дума единствено за това какви знания и умения са необходими на настойниците, а и за това каква подкрепа е необходима на самите хора, които носят отговорността да бъдат до едно непридружено дете.

Работата на партньорите показва и колко различни са националните системи за настойничество в Европа, но и колко много общи предизвикателства съществуват.

Изграждането на доверие с детето, работата с преживяна травма, достъпът до здравеопазване, образование и социални услуги, взаимодействието между институциите, липсата на достатъчно ресурси и специализирана подкрепа – това са само част от темите, които се повтарят в различните държави. Последният анализ по проекта събира именно тези повтарящи се предизвикателства и формулира решения за по-силни и приобщаващи системи за настойничество.

За Националната мрежа за децата участието в GUIDE беше възможност българският опит и предизвикателствата пред системата да бъдат част от европейския разговор, но и да допринесат за създаването на практически решения, които остават достъпни за професионалистите и след края на проекта.

GUIDE стартира на 1 април 2024 г. и приключва на 30 септември 2026 г. Проектът е финансиран от Европейския съюз чрез Фонда „Убежище, миграция и интеграция“ (AMIF) и обединява организации от шест европейски държави. Координатор е Европейската асоциация на доставчиците на услуги за хора с увреждания (EASPD). Партньори са Eurochild и EASPD от Белгия, Националната мрежа за децата от България, IASIS от Гърция, Imago Foundation от Полша, TENENET от Словакия и CESIE от Италия. Към проекта се присъединяват и асоциирани партньори от различни европейски държави.

<https://nmd.bg/posledna-ekipna-srestha-po-guide-30-mesecza-rabota-za-po-silna-zakrila-na-nepridruzhenite-decza>